

Наталя ПАВЛОВА

доцент кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
кандидат юридичних наук, доцент
<https://orcid.org/0000-0002-1572-4648>

Аліна СОЛДАТЕНКО

курсант 4-го курсу Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна)

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ
НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ**

Правоохоронні органи в умовах збройного конфлікту стикаються з необхідністю постійного проведення оглядів місць подій, пов'язаних з обстрілами та масовими вбивствами. Цей процес пов'язаний із детальною та наполегливою працею, яка повинна виконуватися в умовах реального та можливого загрозливого впливу на життя та здоров'я осіб, що беруть участь в ньому.

КПК України визначає підстави та процесуальний порядок щодо проведення огляду місця події під час досудового розслідування злочинів, що пов'язані із збройною агресією проти України, вони зазначені у ч. 3 ст. 214, ст. 223, 233, 237–239, 615. Підставою для проведення огляду місця події слугує інформація про вчинення кримінального правопорушення, зафіксована у певній процесуальній формі, а метою – виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення [1; 2, с. 370].

На сучасному етапі розслідування слідчі органи здійснюють огляди місць подій на деокупованих територіях з метою фіксації та документування фактів воєнних злочинів, скоєних російською федерацією, зокрема обстрілів цивільних та військових об'єктів. Такі умови проведення таких оглядів називають «польовими» [2, с. 371].

Проведення оглядів місць подій на деокупованих територіях в умовах підвищеної небезпеки пов'язаної з мінуванням та ризиком повторних обстрілів, вимагає від слідчих ретельного планування та вирішення широкого кола завдань, що виходять за межі традиційних криміналістичних методик.

Однією з ключових проблем у проведенні огляду місця події є забезпечення участі необхідних учасників. Крім криміналістів та судово-медичних експертів, для проведення ефективного огляду місця події необхідним є залучення фахівців з вибухотехніки, представників Державної служби надзвичайних ситуацій та інших спеціалізованих служб, які забезпечують безпеку проведення слідчих (розшукових) дій. Крім того, ефективне розслідування «воєнних злочинів», що підпадають під міжнародне законодавство, передбачає залучення міжнародних фахівців та побудову ефективного комунікаційного процесу з ними. Крім мовної комунікації, важливим аспектом міжнародного співробітництва є професійне розуміння методів роботи іноземних колег, що дозволяє уникнути організаційних та процедурних розбіжностей під час спільних розслідувань, забезпечуючи ефективне досягнення поставлених цілей [2, с. 372].

Крім того, розслідування злочинів на деокупованих територіях потребує використання спеціалізованого технічного обладнання, необхідного для безпечного вилучення, знешкодження та транспортування вибухонебезпечних предметів, тіл загиблих та збору доказової бази.

Треба враховувати, що оперативна обстановка на місці події може швидко змінюватися через продовження бойових дій, що ускладнює проведення огляду та фіксацію доказів. З огляду на динамічність оперативної обстановки, подальше проведення огляду місця події може бути утрудненим або взагалі неможливим. Тому слідчі дії повинні бути зорієнтовані на збір максимального обсягу доказової інформації під час первинного огляду.

Вказані труднощі проведення оглядів місць подій на деокупованих територіях є лише частиною широкого кола проблем, що вимагають детального наукового дослідження та розробки нових криміналістичних методик.

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012. № 4651-VI, станом на 1 січня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

2. Дуфенюк О. М. Розслідування воєнних злочинів: логістичні, криміналістичні та судово-медичні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. Вип. 4. С. 369–374.